

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਰਾਜ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ।

1954 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 657.

8 ਮਾਰਚ 1956

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V)-ਸੈਕਸ਼ਨ, 264-ਸਮਰੀ ਟ੍ਰਾਇਲ-ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼- ਸਬੂਤ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਊਟੀ।

ਪੰਜਾਬ ਸੁੱਧ ਭੇਜਨ ਕਾਨੂੰਨ (1929 ਦਾ VIII)-ਪੰਜਾਬ ਸੁੱਧ ਭੇਜਨ ਨਿਯਮ, 1930-ਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 13747-3-ਐਚਬੀ-52/35720, ਮਿਤੀ 29 ਦਸੰਬਰ, 1951 ਦੁਆਰਾ "20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੰਡੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜੋੜ, ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ।

11 ਮਾਰਚ, 1954 ਨੂੰ, ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਆਈ.ਡੀ. ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਚਾਹ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਇੱਕ ਡੱਬੇ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲੇਬਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ 18 ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲਾਵਟੀ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੰਡੇ ਪਾਏ ਗਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ. ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸੁੱਧ ਖੁਰਾਕ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈ.ਡੀ. ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਸਮਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਆਈ.ਡੀ. ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ।

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1347-3-HB-52 35720, ਮਿਤੀ 29 ਦਸੰਬਰ, 1952 ਦੁਆਰਾ "ਅਤੇ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੰਡੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ, ਐਮ.ਆਈ.ਸੀ., ਮੋਗਾ, ਮਿਤੀ 16 ਅਗਸਤ, 1954 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ
ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ।

ਕੇ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਚ.ਆਰ. ਸੋਢੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਸੁੱਧ ਖੁਰਾਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਤਹਿਤ ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਨੂੰ
ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਹੈ।

11-3-1954 ਨੂੰ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਹ
ਦਾ ਸੈਂਪਲ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 100 ਪੈਂਡ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਚਾਹ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲੇਬਲ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਚਾਹ ਨਿਯਮ 18 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲਾਵਟੀ ਸੀ। ਉਸ ਨਮੂਨੇ
ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 36 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਡੰਡੇ
ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਜੋ ਕਿ 20 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 29-12-1952 ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੋਧੇ
ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ "ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਸਾਰ" ਕਾਲਮ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸੰਖੇਪ ਰਜਿਸਟਰ
ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ
ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

"ਪੰਜਾਬ ਪਿਓਰ ਫੂਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਬਰੀ
ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।"

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਸਮਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ
ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਾਰ ਕੀ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ
ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਕਿ ਸਬੂਤ ਕੀ ਸਨ ਅਤੇ
ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਕ ਤਾਂ ਇਹ
ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ
ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ - 'ਸਮਰਾਟ
ਬਨਾਮ ਸੁਗਨੇਮਲ ਭੋਜਰਾਜ', 1942 ਸਿੰਘ 52 (ਏਆਈਆਰ ਵੀ 29) (ਏ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ
ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ, ਮੈਂ
ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ

ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਆਉਂਦੀ ਸ਼ੇਖ ਬਨਾਮ ਰਾਈ ਮਹਾਰਾਈ', 27 ਕੈਲ 450 (ਬੀ), ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਵਿੱਚ "ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਅਕਬਰਲੀ", 1934 ਅਵਧ 177 (2), ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਅਵਧ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼। ਕੇਸ ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 264 ਹੈ ਨਾ ਕਿ 283, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੀ.ਸੀ., ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 414, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਖੇਪ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ 200/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 13747-3ਐੱਚਬੀ-52/35720, ਮਿਤੀ 29-12-1952 ਦੁਆਰਾ "ਅਤੇ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੰਡੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੰਸ਼ੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਾਂਗਾ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ।

ਫਾਲਸ਼ਾ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡੀਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।